

**Bruxelles, 9. listopada 2024.
(OR. en)**

14323/24

**Međuinstitucijski predmet:
2024/0255(NLE)**

**UD 206
MED 42
POLCOM 268
ECOFIN 1115
COMER 117**

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	8. listopada 2024.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2024) 443 final/2
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u Zajedničkom odboru osnovanog Regionalnom konvencijom o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla u pogledu izmjene Odluke 1/2023 Zajedničkog odbora radi uključivanja prijelaznih odredaba o izmjenama Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla koja se primjenjuje od 1. siječnja 2025.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2024) 443 final/2.

Priloženo: COM(2024) 443 final/2

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 8.10.2024.
COM(2024) 443 final/2

2024/0255 (NLE)

CORRIGENDUM

This document corrects COM(2024)443 final of 8.10.2024

Insertion of the interinstitutional reference.

Concerns all language versions

The text shall read as follows:

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u Zajedničkom odboru osnovanog Regionalnom konvencijom o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla u pogledu izmjene Odluke 1/2023 Zajedničkog odbora radi uključivanja prijelaznih odredaba o izmjenama Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla koja se primjenjuje od 1. siječnja 2025.

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Europska unija potpisnica je Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla i dio je Zajedničkog odbora osnovanog tom konvencijom. Ovaj se Prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje u ime Unije treba zauzeti u Zajedničkom odboru u odnosu na predviđeno donošenje odluka o prijelaznim odredbama koje se odnose na primjenu Konvencije od 1. siječnja 2025.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Regionalna konvencija o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla

Regionalnom konvencijom o paneuromediteranskim¹ povlaštenim pravilima podrijetla („Konvencija”) utvrđuju se odredbe o podrijetlu robe kojom se trguje na temelju odgovarajućih sporazuma sklopljenih između ugovornih stranaka.

Konvencijom se utvrđuje multilateralni okvir pravila o podrijetlu za mrežu sporazuma o slobodnoj trgovini, a primjenjuje se ne dovodeći u pitanje načela utvrđena u tim sporazumima. Njome se predviđa primjena dijagonalne kumulacije između 25 ugovornih stranaka Konvencije: Europske unije, Islanda, Lihtenštajna, Norveške, Švicarske, Alžira, Egipta, Izraela, Jordana, Libanona, Maroka, Palestine², Sirije, Tunisa, Turske, Albanije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije, Crne Gore, Srbije, Kosova*, Farskih Otoka, Republike Moldove, Gruzije i Ukrajine („ugovornih stranke”). Konvencija je za Uniju stupila na snagu 1. svibnja 2012.

Konvencija je izmijenjena Odlukom br. 1/2023 Zajedničkog odbora Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla od 7. prosinca 2023. o izmjeni Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla. Ova Odluka stupa na snagu 1 siječnja 2025.³

2.2. Zajednički odbor

Zajednički odbor osnovan člankom 3. stavkom 1. Konvencije donosi izmjene Konvencije, upravlja njome i osigurava njezinu pravilnu provedbu u skladu s njezinim člankom 4. U skladu s člankom 12. Poslovnika Zajedničkog odbora, odluke Zajedničkog odbora jednoglasno donose ugovorne stranke za koje je Konvencija stupila na snagu te koje su nazočne ili zastupljene na sastanku Zajedničkog odbora.

Ugovorne stranke za koje je Konvencija stupila na snagu imaju pravo glasa. Svaka ugovorna stranka ima jedan glas.

2.3. Predviđeni akt Zajedničkog odbora

Zajednički odbor na svojoj 16. sjednici treba donijeti odluku o prijelaznim odredbama koje se odnose na primjenu Konvencije od 1. siječnja 2025. („predviđeni akt”).

Svrha je predviđenog akta uvesti prijelazne odredbe na razdoblje od jedne godine. Prijelaznim odredbama osigurat će se kontinuirana primjena dijagonalne kumulacije i odobravanje povlaštenog tretmana na temelju Konvencije.

¹ SL L 54, 26.2.2013., str. 4.

² Ovaj naziv ne tumači se kao priznanje Države Palestine niti se njime dovode u pitanje pojedinačna stajališta država članica o tom pitanju.

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

³ SL L, 2024/390, 19.2.2024.

Predviđeni akt postat će obvezujući za ugovorne stranke u skladu s člankom 4. stavkom 3. točkom (a) u kojoj se navodi sljedeće: „Zajednički odbor odlukom donosi izmjene i dopune ove Konvencije”. Nadalje, u posljednjoj rečenici članka 4. stavka 3. navodi se: „Ugovorne stranke započinju s primjenom odluka navedenih u ovom stavku u skladu s važećim zakonodavstvom u svojim državama u skladu s njihovim vlastitim zakonodavstvima.”

Ova izmjena Odluke 1/2023 Zajedničkog odbora trebala bi stupiti na snagu 1. siječnja 2025.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Konvencija se primjenjuje na temelju upućivanja na nju uključenom u protokole o pravilima o podrijetlu uz relevantne bilateralne sporazume ugovornih stranaka.

Trenutačno se mogućnosti kumulacije na paneuromediteranskom području temelje na mreži sporazuma između ugovornih stranaka kojima se predviđa primjena istovijetnih pravila o podrijetlu. To uključuje postojeća pravila Konvencije i bilateralne protokole o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje koji su prethodili Konvenciji (Protokoli koji su prethodili Konvenciji).

Istodobno je 1. rujna 2021. stupio na snagu skup pravila koja se bilateralno i neobavezno primjenjuju na Konvenciju do sklapanja i stupanja na snagu izmjene Konvencije (prijelazna pravila).

Konvencija je izmijenjena Odlukom br. 1/2023 Zajedničkog odbora Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla od 7. prosinca 2023., koja će stupiti na snagu 1. siječnja 2025. Pravna je posljedica da će se postojeća pravila Konvencije i prijelazna pravila prestati primjenjivati od tog datuma.

Nekoliko ugovornih stranaka obavijestilo je tajništvo Zajedničkog odbora da zbog duljeg trajanja njihovih unutarnjih postupaka neće moći ažurirati svoje protokole o pravilima o podrijetlu upućivanjem na revidirana pravila Konvencije prije 1. siječnja 2025.

Taj bi ishod mogao dovesti do toga da neke ugovorne stranke primjenjuju revidirana pravila Konvencije, dok bi druge i dalje primjenjivale postojeća pravila Konvencije ili protokola prije Konvencije. To bi moglo narušiti trenutačne mogućnosti dijagonalne kumulacije, što bi utjecalo na trgovinske tokove u paneuromediteranskom području.

Ako se prijelaz na revidirana pravila Konvencije ne provede istodobno za sve ugovorne stranke, to ne bi smjelo dovesti do nepovoljnije situacije nego što je trenutačno moguće na temelju postojećeg pravnog okvira.

Prijelazne odredbe o primjeni Regionalne konvencije o paneuromediteranskim pravilima podrijetla trebalo bi uspostaviti na razdoblje od jedne godine. Time će se osigurati kontinuirana primjena dijagonalne kumulacije i odobravanje povlaštenog tretmana na temelju Konvencije do dovršetka postupka usklađivanja svih bilateralnih protokola s revidiranim pravilima Konvencije.

Prijelazne odredbe trebale bi obuhvaćati sljedeće:

- mogućnost traženja povlaštenog tretmana nakon podnošenja dokaza o podrijetlu izdanih prije 1. siječnja 2025. u skladu s primjenjivim pravilima o podrijetlu u trenutku izdavanja, predloženih tijekom razdoblja valjanosti ili nakon toga, kako je omogućeno;
- administrativnu suradnju radi provjere dokaza o podrijetlu izdanih u skladu s različitim skupovima pravila;
- zadržavanje primjene postojećih pravila Konvencije jednu godinu usporedno s revidiranim pravilima Konvencije;

- osiguravanje sljedivosti dokaza o podrijetlu izdanih u skladu s dva skupa pravila koja se usporedno primjenjuju uključivanjem izjave u dokaze o podrijetlu;
- primjenu dijagonalne kumulacije bez poremećaja među ugovornim strankama tijekom prijelaza s različitih skupova pravila o podrijetlu primjenjivih prije 1. siječnja 2025. na revidirana pravila Konvencije;
- jamstvo da će se revidirana pravila Konvencije primjenjivati od 1. siječnja 2026. između svih ugovornih stranki. U tu svrhu ugovorne stranke međusobno se periodično obavješćuju o trenutnom stanju ažuriranja svojih bilateralnih protokola.

Kako bi se osiguralo da se trgovinski tokovi nastave na temelju trenutnih mogućnosti kumulacije dok se ne dovrši postupak usklađivanja svih bilateralnih protokola paneuromediterranskog područja s revidiranim pravilima Konvencije, postojeća pravila Konvencije trebala bi se i dalje primjenjivati među ugovornim strankama za koje revidirana pravila Konvencije stupaju na snagu.

Postojeća pravila Konvencije primjenjivala bi se usporedno s revidiranim pravilima, čime bi se gospodarskim subjektima pružila mogućnost odabira između dvaju skupova pravila o podrijetlu ovisno o postojećim lancima opskrbe.

Revidiranim pravilima Konvencije zajedno s postojećim pravilima Konvencije stvorit će se dvije različite zone kumulacije.

Revidiranim pravilima Konvencije trebala bi se predvidjeti propusnost između ta dva skupa pravila o podrijetlu tako da se omogući primjena kumulacije predviđene u članku 7. pod uvjetom da predmetni proizvodi ispunjavaju zahtjeve oba skupa pravila.

Ugovorne stranke koje primjenjuju revidirana pravila Konvencije dogovorile su se da bi se dokaz o podrijetlu izdan u skladu s postojećim pravilima Konvencije trebao automatski smatrati valjanim u skladu s revidiranim pravilima Konvencije. Budući da su revidirana pravila Konvencije općenito blaža nego postojeća pravila Konvencije, roba koja ispunjava postojeća pravila mogla bi se smatrati robom s podrijetlom i u skladu s revidiranim pravilima Konvencije, osim određenih poljoprivrednih proizvoda razvrstanih u poglavlja 2., od 4. do 15., 16. (osim prerađenih proizvoda ribarstva) i poglavlja od 17. do 24.

Propusnost bi trebala biti ograničena samo na one proizvode za koje su revidirana pravila Konvencije blaža od postojećih pravila Konvencije.

U skladu s revidiranim pravilima Konvencije samo bi se proizvodi koji su u skladu s postojećim pravilima Konvencije mogli smatrati proizvodima s podrijetlom.

Stoga bi predložena izmjena u biti podrazumijevala ponavljanje postojećeg sustava u paneuromediterranskom području na temelju usporedne primjene prijelaznih pravila i postojećih pravila Konvencije.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji

nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”.⁴

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Zajednički odbor tijelo je osnovano na temelju sporazuma, odnosno na temelju Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla.

Akt koji Zajednički odbor treba donijeti akt je koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt bit će obvezujući na temelju međunarodnog prava u skladu s člankom 4. stavkom 3. Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir Konvencije.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na zajedničku trgovinsku politiku.

Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se Odlukom Zajedničkog odbora izmijeniti Konvencija, potrebno ju je nakon donošenja objaviti u *Službenom listu Europske unije*,

⁴ Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u Zajedničkom odboru osnovanog Regionalnom konvencijom o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla u pogledu izmjene Odluke 1/2023 Zajedničkog odbora radi uključivanja prijelaznih odredaba o izmjenama Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla koja se primjenjuje od 1. siječnja 2025.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Unija je Odlukom Vijeća 2013/94/EU¹ sklopila Regionalnu konvenciju o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla („Konvencija”), koja je za Uniju stupila na snagu 1. svibnja 2012.
- (2) Na temelju članka 4. stavka 1. i članka 4. stavka 3. točke (a) Konvencije Zajednički odbor osnovan Konvencijom („Zajednički odbor”) može odlukama donijeti izmjene Konvencije.
- (3) Zajednički odbor na 16. sastanku treba donijeti odluku o prijelaznim odredbama koje se odnose na primjenu Konvencije od 1. siječnja 2025.
- (4) Konvencija je izmijenjena Odlukom 1/2023 Zajedničkog odbora² koja će stupiti na snagu 1. siječnja 2025. Ugovorne stranke Konvencije suglasne su da su potrebne prijelazne odredbe kako bi se očuvali trgovinski tokovi na temelju trenutačnih mogućnosti kumulacije dok se ne dovrši postupak usklađivanja svih bilateralnih protokola s revidiranim pravilima Konvencije.
- (5) Ugovorne stranke Konvencije suglasne su da se prijelazne odredbe primjenjuju u razdoblju od jedne godine, počevši od stupanja na snagu izmjene Konvencije do 31. prosinca 2025.
- (6) Budući da će Odluka Zajedničkog odbora biti obvezujuća za Uniju, primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u Zajedničkom odboru,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje u ime Unije treba zauzeti na 16. sastanku Zajedničkog odbora temelji se na nacrtu akta Zajedničkog odbora priloženom ovoj Odluci.

¹ SL L 54, 26.2.2013.

² Odluka br. 1/2023 Zajedničkog odbora Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla od 7. prosinca 2023. o izmjeni Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla (SL L, 2024/390, 19.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/390/oj>).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*